

NCERT Solutions For Class 8 Sanskrit Part - I Chapter 10

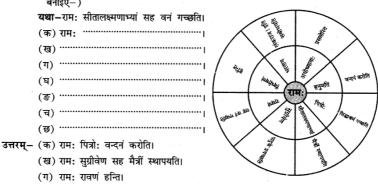
प्रश्नः 1.	अधोलिखितानि पद			ालिखित पदों का	उच्चारण कीजि	Ų —)					
	सर्वर्तुकुसुमै:	सर्वर्तुपुष्रे		कर्णिकारै:							
	मृगगणद्विजै:	फलवर्		पादपैर्मधुगन्धिभि	:						
	सप्तपर्णाश्च	चम्पकोह		विबुधोद्यानम्							
	ददर्शाविदूरस्थम्	प्रासादमूर्ी	र्जेतम्	किंशुकैश्च							
	छात्र स्वयं करें।										
प्रश्नः 2.	पाठान्तर्गतान् सर्वान्	श्लोकान्	सस्वरं गायत	ा –(पाठ के अन्तग	ति सभी श्लोकों	का संस्वर गायन					
	कीजिए-)										
,	छात्र स्वयं गायन करे										
प्रश्नः :	3. श्लोकेषु रिक्तस्थ					ोजिए—)					
					ानर।						
	स ददर्शाविदूरस्थं प्रासादमूर्जितम्।।										
	(ख) कर्णिकारै: किंशुकैश्च।										
	स देश:	•••••	···· तेषां प्रर्द	ोप्त इव	1						
उत्तरम्	_ (क) अशोक वां	नेकायां त्	नु तस्यां वान	र- पुंगवः ।							
	स ददर्शावि	दूरस्थं चै	त्य —प्रासादमूर्	र्जेतम्।।							
(ख) कर्णिकारै: किंशुकैश्च सुपुष्पितै:।											
	स देश: प्र	भया तेषां	प्रदीप्त इव	सर्वत:॥							
प्रश्नः	4. श्लोकांशान् योज	ायत-(श	लोकों का मि	नलान कीजिए—)							
	(क)			(ख)							
5	नन्दनं विबुधोद्यान			पुण्यगन्धं मनोहरम्।							
	अनेकगन्धप्रवहं			प्रदीप्त इव सर्वतः।							
	स देश: प्रभया ते		चित्रं चैत्ररथं यथा।								
	पुंनागाः सप्तपर्णाश		रम्यं मृगगणद्विजै:।								
	नानानिनादैरुद्यानं		चम्पकोद्दालकास्तथा।								
उत्तरम्-				(ख)							
• • • • •	नन्दनं विबुधोद्यान			चित्रं चैत्ररथं यथा।							
	अनेकगन्धप्रवहं			पुण्यगन्धं मनोहरम्।							
	स देश: प्रभया ते		प्रदीप्त इव सर्वतः।								
riana, ruzmafazi				चम्पकोद्दालकास्तथा।							
	नानानिनादैरुद्यानं	ч ,		रम्यं मृगगणद्विजै:							
				•		() -					
प्रश्नः 5.	निर्देशानुसारं 'तत्'				-(1नदश के उ	ानुसार तत् क					
	शब्दरूपों के द्वारा	रिक्तस्थान	। का पूर्तिक विभक्तिः		Carron						
	(क) यथा- पुँल्लि	-		एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्					
	(क) यथा– पुालल	ন	प्रथमा षष्ठी	स: तस्य		••••••					
			पण्ठा सप्तमी			तेषु					
	(ख) यथा– स्त्रीति	तहे.	षष्ठी		तयो:						
	(ज) नपा- स्त्रात	λĹ	पण्ठा द्वितीया	ताम्		•••••					
			तृतीया		ताभ्याम्						
	(ग) यथा– नपुंस	कलिङे	प्रथमा	तत्		तानि					
		भ	द्वितीया			***************************************					
			चतुर्थी	तस्मै	•••••						

उत्तरम्-	(क)	पुल्लिङ्गे	प्रथमा	सः/	तौ -	ते
			षष्ठी	तस्य	तयो:	तेषाम्
			सप्तमी	तस्मिन्	तयो:	तेषु
	(碅)	स्त्रीलिङ्गे	षष्ठी	तस्याः	तयो:	तासाम्
			द्वितीया	ताम्	ते .	ताः
			तृतीया	तया	ताभ्याम्	ताभि:
	(ग)	नपुंसकलिङ्गे	प्रथमा	तत्	ते	तानि
	/		द्वितीया	तत्	ते	तानि
			चतुर्थी	तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः
			·	- 66 '		

प्रश्नः 6. प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-(प्रश्नों के उत्तर लिखिए-)

- (क) पाठेऽस्मिन् देश: इति शब्दस्य कोऽर्थ:?
- (ख) केषाञ्चित् पञ्च पुष्पाणां नामानि लिखत।
- (ग) वानरपुंगवः किं ददर्श?
- (घ) अत्र वानरपुङ्गवः कः?
- (ङ) उद्यानम् कै: निनादै: रम्यम्?
- उत्तरम्- (क) पाठेऽस्मिन् देश: इति शब्दस्य स्थानम् इति अर्थ:।
 - (ख) कर्णिकारम्, किंशुकम्, पुंनगः, चम्पकम्, उद्दालकः इति पञ्चपुष्पाणां नामानि सन्ति।
 - (ग) वानरपुंगव: अविदूरस्थं चैत्यप्रासादम् (सीताम्) ददर्श।
 - (घ) अत्र वानरपुङ्गवः श्री हनुमान् अस्ति।
 - (ङ) उद्यानम् नानानिनादै: मृगगणद्विजै: रम्यम्।

प्रश्नः 7. चक्रस्थपदानि प्रयुज्य वाक्यानि रचयत—(चक्र में स्थित पदों का प्रयोग करके वाक्य बनाइए—)

- (घ) राम: विभीषणं लंकाराज! इति सम्बोधयति।
- (ङ) राम: भरताय पादुके प्रयच्छति।
- (च) राम: अयोध्याया: सिद्धाश्रमं गच्छति।
- (छ) राम: हनुमति प्रसन्नोऽस्ति।

प्रश्न: 8. मञ्जूषात: पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-(मञ्जूषा से पद चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए-)

एताम् एषा एते एतानि एषः एताः

यथा-अध्ययने एषः बालः अद्वितीयः अस्ति।

- (क)बाला विद्यालयात् गृहं गच्छति।
- (ख) उद्यानेपुष्पाणि विकसितानि सन्ति।
- (ग) पिता लेखनीं मह्मम् आपणात् आनयत्।
- (घ) अहम् फले तुभ्यं ददामि।
- (ङ) """ बालिका: मधुराणि गीतानि गायन्ति।

्**उत्तरम्**– (क) **एषा** बाला विद्यालयात् गृहं गच्छति।

- (ख) उद्याने **एतानि** पुष्पाणि विकसितानि सन्ति।
- (ग) पिता एताम् लेखनीं महयम् आपणात् आनयत्।
- (घ) अहम् **एते** फले तुभ्यं ददामि।
- (ङ) एताः बालिकाः मधुराणि गीतानि गायन्ति।

******* END *******